

ธรรมานุศาสน์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ความหมาย

คำว่า **พุทธมามกะ** แปลว่า ผู้รับเอาพระพุทธเจ้าเป็นของตน การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึง การประกาศตนของผู้แสดงว่าเป็นผู้รับนับถือพระพุทธเจ้าเป็นของตน การปฏิญาณตนเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนาไม่จำเป็นต้องทำเฉพาะคราวเดียว ทำซ้ำ ๆ ตามกำลังแห่งศรัทธาและความเลื่อมใสก็ได้ เช่น พระสาวกบางรูป ภายหลังแต่ได้รับการอุปสมบทแล้วก็ลั่นวาจาว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระศาสดาของข้าพระองค์ ข้าพระองค์เป็นสาวก” ดังนี้ เป็นต้น

ความเป็นมา

เมื่อความนิยมในการบวชสามเณรลดลง พร้อมกับการส่งเด็กไปเรียนในต่างประเทศมากขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ทรงพระราชปริวิตกว่า เด็ก ๆ จักไม่มีความรู้สึกที่ดีต่อพระพุทธศาสนา จึงโปรดให้พระโอรสของพระองค์ทรงปฏิญาณพระองค์เป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา ก่อน และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) ได้เป็นพระองค์แรกที่ปฏิญาณพระองค์ตามธรรมเนียมที่ทรงตั้งขึ้นใหม่นั้น และใช้เป็นราชประเพณีต่อมาอีกหลายพระองค์ เช่น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุมพฏพงศ์บริพัตร พระโอรสสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิตกับหม่อมเจ้าองค์อื่น ๆ ก่อนจะไปศึกษาในยุโรป ก็ได้แสดงพระองค์เป็นพุทธมามกะก่อน เป็นต้น

โดยเหตุนี้ จึงเกิดเป็นประเพณีนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะขึ้นสืบต่อกันมา ในปัจจุบันความนิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะของชาวพุทธไทย สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. เมื่อบุตรหลานของตนรู้เพียงสาเจริญวัยอยู่ในระหว่าง ๑๒ - ๑๕ ปี ก็ประกอบพิธีให้บุตรหลานได้แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เพื่อให้เด็กสืบความเป็นชาวพุทธตามตระกูลต่อไป

๒. เมื่อจะส่งบุตรหลานไปเรียนยังต่างประเทศที่มีใช้ดินแดนของพระพุทธศาสนา

๓. เมื่อจะปลุกฝังนิสัยของเยาวชนให้มั่นคงในพระพุทธศาสนาส่วนมากทางโรงเรียนจะเป็นผู้จัดทำพิธีกรรม อาจจะเป็นปีละครั้ง

๔. เมื่อมีบุคคลต่างศาสนาเกิดความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาต้องการจะประกาศตนเป็นชาวพุทธ

ระเบียบพิธี

นิมนต์พระสงฆ์อย่างน้อย ๕ รูป เข้าพระอุโบสถหรือศาลาหรือสถานที่ที่เหมาะสมแล้ว คณะผู้ปฏิญาณตนนั่งพร้อมกันหน้าพระสงฆ์ ผู้แทนจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (ถ้านั่งกับพื้นพืงนั่งคุกเข่า ถ้านั่งบนเก้าอี้ให้ยื่นประนมมือ) แล้วกล่าวคำบูชาตามผู้นำ ดังนี้

อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง ปูเชมะ

อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง ปูเชมะ

อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง ปูเชมะ

จากนั้น ผู้ปฏิญาณตนหันหน้าไปทางพระสงฆ์ แล้วว่า นะโม ตามผู้กล่าวนำ ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

ต่อด้วยว่าคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ ดังนี้

เอเต มะยัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สาระณัง คัจฉามะ, ธัมมัญจะ สังขัญจะ, พุทธะมามะกาติ โน,สังโฆ ธาเรตุ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถึงผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้เสด็จปรินิพพานแล้ว ทั้งพระธรรม และพระสงฆ์เป็นสรณะที่ระลึกนับถือ ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าทั้งหลายไว้ว่า เป็นพุทธมามกะ เป็นผู้รับเอาพระพุทธเจ้าเป็นของตน คือผู้นับถือพระพุทธเจ้า

หมายเหตุ : ถ้าปฏิญาณคนเดียว ให้เปลี่ยนคำปฏิญาณดังนี้ เอเต มะยัง เป็น เอสาหัง, คัจฉามะ เป็น คัจฉามิ, พุทธะมามะกาติ ขายเปลี่ยนเป็น พุทธะมามะโกติ หลึงเปลี่ยนเป็น พุทธะมามิกาติ, โน เป็น มัง, แปลว่า ข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นพุทธมามกะ

พระสงฆ์ทั้งนั้นประนมมือรับ “สาธุ” พร้อมกัน จากนั้นผู้ปฏิญาณตนนั่งประนมมือฟังโอวาทจากพระสงฆ์ หลังจากจบโอวาทแล้วผู้แทนนำกล่าวคำอาราธนาศีล ดังนี้

มะยัง ภันเต, วิสุัง วิสุัง รักษะณัตถายะ, ติสระระณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ .

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต, วิสุัง วิสุัง รักษะณัตถายะ, ติสระระณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต, วิสุัง วิสุัง รักษะณัตถายะ, ติสระระณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

จากนั้นประธานสงฆ์จะเป็นผู้ให้ศีล ผู้ปฏิญาณว่าตาม ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ประธานสงฆ์ว่า “ยะมะหัง ะทามิ, ตัง ะเทหิ” ผู้ปฏิบัติญาณรับว่า “อามะ ภัันเต”

พุทัง สะระณัง คัจฉามิ.

ชังมัง สะระณัง คัจฉามิ.

สังขัง สะระณัง คัจฉามิ.

ทุติยัมปิ พุทัง สะระณัง คัจฉามิ.

ทุติยัมปิ ชังมัง สะระณัง คัจฉามิ.

ทุติยัมปิ สังขัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตะติยัมปิ พุทัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตะติยัมปิ ชังมัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตะติยัมปิ สังขัง สะระณัง คัจฉามิ.

ประธานสงฆ์ว่า “ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐุตัง” ผู้ปฏิบัติญาณรับว่า “อามะ ภัันเต”

ปาณาติปาตา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

กาเมสุ มิจฉารารา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

มุสาวาทา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ประธานสงฆ์ว่า อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ (๓ หน)

ประธานสงฆ์จะบอกอานิสงส์ของศีล

สีเลนะ สุคะตัง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา

สีเลนะ นิพพุตัง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสระเยฯ

(บทนี้ ผู้ปฏิบัติญาณไม่ต้องว่าตาม, พอท่านว่าจบแล้วให้กราบ ๓ ครั้ง)

ลำดับจากนี้ ถ้ามีเครื่องไทยธรรม พึงนำเครื่องไทยธรรมมาถวายพระสงฆ์ เสร็จแล้วพระสงฆ์อนุโมทนา

ผู้ปฏิบัติญาณกรวดน้ำรับพรเสร็จแล้วกราบพระสงฆ์ ๓ ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี.

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คนออก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ